

Права громадян, призваних на військову службу за призовом по мобілізації

Положення Закону № 1169-VII про збереження місця роботи і середнього заробітку не застосовується до працівників, звільнених з дня оголошення мобілізації до 1 квітня.

З 1 квітня 2014 року громадяни, призвані на військову службу за призовом по мобілізації, не підлягають звільненню, вони звільняються від роботи (звільняються від виконання посадових обов'язків) у відповідності зі ст. 119 Кодексу законів про працю. При цьому за ними зберігається середній заробіток на період до одного року (починаючи з дати початку проходження військової служби). Це роз'яснила Державна інспекція з питань праці у листі від 30 квітня 2014 року. За громадянами України, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, але не більше одного року, зберігаються місце роботи (посада), середній заробіток на підприємстві, в установі, організації, незалежно від підпорядкування та форм власності.

Згідно з прикінцевими положеннями Закону № 1169-VII «ПРО внесення змін у деякі законодавчі акти України щодо забезпечення проведення мобілізації» він набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування, застосування його вимог до працівникам, звільненим з дня оголошення мобілізації до 1 квітня, не передбачено. Указ про часткової мобілізації був схвалений Верховною Радою 17 березня.

У той же час, за угодою між працівником і власником або уповноваженим ним органом, наказ про звільнення працівника на підставі пункту 3 ст. 36 Кзпп, може бути скасований. Збереження середньої зарплати у такому разі здійснюється з дня призову на військову службу (день, зазначений у повістці військового комісаріату).

Згідно з пунктом 3 ст. 36 Кзпп трудовий договір підлягає розірванню у разі призову або вступу працівника на військову службу, направлення на альтернативну (невійськову) службу. Підставою для розірвання трудового договору є порядок військового комісаріату про призов або вступ на військову службу. Зазначена норма законодавства діє в мирний час. Вихідна допомога у разі призову або вступу працівника на військову службу не виплачується, оскільки норма про виплату вихідної допомоги у розмірі двох мінімальних зарплат визнано Конституційним Судом України неконституційним (рішення від 22.05.2008 № 10-рп/2008), крім випадків, коли виплата такої допомоги передбачена колективним договором.

Ст. 8 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» за військовослужбовцями строкової служби, які до призову працювали на підприємствах, в установах і організаціях, незалежно від форм власності і господарювання, зберігається при звільненні з військової служби право на працевлаштування їх в тримісячний строк на те

саме підприємство або його правонаступника на посаду не нижче тієї, яку вони займали до призову на військову службу. Вони користуються за інших рівних умов переважним правом на залишення на роботі при скороченні чисельності чи штату працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці протягом двох років з дня звільнення з військової служби.